



Záverečná karta projektu

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu

APVV-19-0102

Efektívnosť prípravného konania - skúmanie, hodnotenie, kritériá a vplyv legislatívnych zmien

Zodpovedný riešiteľ **prof. JUDr. Jozef Čentéš, PhD.**

Príjemca

Univerzita Komenského v Bratislave - Právnická fakulta

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta - žiadateľ; Akadémia Policajného zboru v Bratislave - spoluriešiteľ

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

Na riešení nespupracovalo zahraničné pracovisko

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

Neuplatňuje sa

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

Monografie:

VOJTUŠ, F. Efektívnosť trestného konania a vplyv legislatívnych zmien a iných faktorov z pohľadu rýchlosti trestného konania. Bratislava: Wolters Kluwer, 2022. 287 s. ISBN 978-80-571-0508-4.

ČENTÉŠ, J., HAMRANOVÁ, D. Drogové trestné činy. Praha: C.H. Beck, 2023. 361 s. ISBN 978-80-7400-933-4.

STRÉMY, T., REPA, O., BAĎO, T. Legalizácia výnosu z trestnej činnosti. Bratislava: C.H. Beck, 2023. 176 s. ISBN 978-80-8232-040-7.

Publikácie registrované v WOS/Scopus:

VOJTUŠ, F., KORDÍK, M., KURILOVSKÁ, L. The evaluation of the efficiency of law and law norms. Archivio Penale [elektronický dokument]. - č. 2 (2022), s. 1-37 [print] (Scopus)

BELEŠ, A. ECtHR Chocholáč v. Slovakia. Bratislava law review. - Roč. 6, č. 2 (2022), s. 129-138 (Scopus, WOS)

ČENTÉŠ, J., BELEŠ, A. Právo na pokojné zhromažďovanie a možnosti jeho obmedzenia. Právnik [elektronický dokument]. - Roč. 162, č. 3 (2023), s. 257-280 [print] (Scopus)

MIHÁLIK, S., TURAY, L. ECtHR: Erik Adamčo v. Slovakia (Application no. 19990/20, 1 June 2023) the proportionality factor in question of the use of the testimony of a cooperating accused with an impact on the overall fairness of the criminal proceedings. Bratislava law review. - Roč. 7, č. 2 (2023), s. 201-212 (Scopus, WOS)

MIHÁLIK, S. Právnická osoba ako poškodený subjekt v trestnom konaní a jej súhlas poškodeného, Právnik. - Roč. 161, č. 3 (2022), s. 260-274 (Scopus)

Články/Príspevky v zborníkoch:

ČENTÉŠ, J., VOJTUŠ, F. Efektívnosť práva a prístupy k jej skúmaniu. Efektívnosť prípravného konania - jej skúmanie, výzvy a perspektívy [elektronický dokument]. - : 1. vyd. ISBN 978-80-7160-577-5. - Bratislava : Právnická fakulta UK, 2020. - S. 28-41 [online]

ČENTÉŠ, J., ŠANTA, J. Zločinecká skupina - z pohľadu právnej úpravy súdnej praxe. Efektívnosť prípravného konania : súčasný stav a výzvy pro futuro. - : 1. vyd. ISBN 978-80-571-0546-6. - Bratislava : Wolters Kluwer, 2022. - S. 6-21

KURILOVSKÁ, L., KRÁSNÁ, P. Uplatňovanie zásady práva poškodeného v trestnom konaní s podporou zákona o obetiach trestných činov. Zásady trestného práva v teórii a praxi. - : 1. vyd. ISBN 978-80-7676-552-8. - Praha : Wolters Kluwer, 2022. - S. 71-90.

BLAŽEK, R. Najčastejšie pochybenia policajtov v prípravnom konaní. Policajná teória a prax. - Roč. 28, č. 4 (2020), s. 46-55.

BURDA, E., MIHÁLIK, S. Trestanie majetkových a hospodárskych trestných činov. Nové jevy v ekonomickej kriminalite 2023 [elektronický dokument] : zborník príspevků z mezinárodní konference k počtě doc. Josefa Kuchty. - : 1. vyd. ISBN 978-80-280-0390-6. - Brno : Masarykova univerzita, 2023. - S. 245-258 [online]

MIHÁLIK, S., VINCENT, F. Hodnotenie efektívnosti prípravného konania s ohľadom na jeho vybrané inštitúty. Efektívnosť prípravného konania : súčasný stav a výzvy pro futuro. - : 1. vyd. ISBN 978-80-571-0546-6. - Bratislava : Wolters Kluwer, 2022. - S. 87-102.

Iné:

- v jednotlivých rokoch riešenia projektu boli organizované medzinárodné vedecké konferencie (na UK alebo APZ) s účasťou akademikov a rovnako tak odborníkov z praxe, pričom výstupom bol vždy recenzovaný zborník;
- realizovanie medzinárodných vedeckých konferencií bolo sprevádzané výskumnými správami a popularizačnou činnosťou za účelom rozširovania výsledkov projektu.

Uplatnenie výsledkov projektu

1. Prezentovanie čiastkových a celkových výsledkov projektu APVV prostredníctvom vedeckých štúdií, vedeckých príspevkov v časopisoch zahraničí a na Slovensku, ako aj v časopisoch indexovaných vo Web of Science a Scopus, odborných príspevkov v zborníkoch z konferencií v domácom prostredí a v zahraničí;
2. Vzdelávanie predovšetkým verejnosti (študentov práva) a iných právnických vzdelaní formou vzdelávacích kurzov, prednášok, a uskutočnených konferencií riešiteľským kolektívom;
3. Spracovanie príslušných metodík KORDÍK, M. Metodická pomôcka – Analýza dát trestných činov; HAJDÚKOVÁ, T. Metodická príručka Prepájanie zdrojov údajov pre potreby kriminálnych analýz; GDOVIN, J., ŠÍŠULÁK, S., KRÁSNÁ, P. Metodická pomôcka k vyšetrovaniu trestných činov domáceho násillia;
4. Spracovanie viacerých vedeckých monografií slúžiacich pre laickú a odbornú verejnosť;
5. Participácia členov riešiteľského kolektívu na pripomienkovaní noviel trestných kódexov, účasť viacerých členov riešiteľského kolektívu v pracovných skupinách Ministra spravodlivosti Slovenskej republiky na prípravu novely Trestného zákona (prelom rokov 2022/2023)
6. Práce na nadväzujúcom projekte výskumu a vývoja, ktorý priamo nadväzuje na riešený projekt: Efektívnosť súdneho konania;
7. Aktívna účasť riešiteľov projektu na mnohých medzinárodných vedeckých konferenciách tak na území Slovenskej republiky, ako aj v zahraničí. Realizácia študijných pobytov, stáží a kongresov na zahraničných univerzitách a iných externých inštitúciách, v rámci ktorých okrem štúdia problematiky súvisiacej s projektom nadobudli viaceré medzinárodné kontakty, a oboznamovali s výsledkami projektu.
8. Popularizačné aktivity členov riešiteľského projektu, ktoré sa uskutočnili najmä formou zorganizovania medzinárodných vedeckých konferencií s problematikou riešeného projektu, uverejnenia realizácie projektu na stránke Katedry trestného práva, kriminológie a kriminalistiky, Právnickej fakulty, Univerzity Komenského v Bratislave, aktívnej účasti riešiteľov na osobitných prednáškach, vzdelávacích kurzov a na iných vzdelávacích podujatí, ktoré obsahovo súviseli s témou projektu, rovnako tak popularizáciou projektu prostredníctvom správ z medzinárodných vedeckých konferencií vo vedeckých časopisoch doma aj v zahraničí.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Na základe vykonaného empirického posúdenia efektívnosti trestného konania v predsúdnej časti z hľadiska vývoja rýchlosti trestného konania po jeho jednotlivých štádiách boli za použitia štatistických metód extrahované nasledujúce zistenia:

- z hľadiska postupu pre začatím trestného stíhania, možno konštatovať, že podiel vecí ukončovaných postupom podľa § 197 TP za skúmané obdobie od roku 2006 stúpal, avšak rešpektovanie lehoty 30 dní na vydanie tohto rozhodnutia naopak klesalo – podľa nášho názoru však význam a dĺžka štádia postupu pred začatím trestného stíhania bude narastať
- z hľadiska prípravného konania – zmeny zaťaženia vyšetrovateľov spismi, ako aj zmeny ich počtov v prípade skráteného vyšetrovania, pôsobia najviac na dodržiavanie lehoty 2 mesiacov pre skončenie vecí; využívanie inštitútu osobitného skráteného vyšetrovania má štatisticky menší vplyv na dodržiavanie lehoty skráteného vyšetrovania, ako iné faktory (inštitút dohody o vine a treste je pomerne málo využívaný, ako zo strany poverených príslušníkov, tak aj vyšetrovateľov, nemá podstatnejší vplyv a je na ústupe)
- z hľadiska inštitútu osobitného skráteného vyšetrovania – tento inštitút má zrejme významný vplyv iba v prípade skráteného vyšetrovania vykonávaného poverenými príslušníkmi
- z hľadiska prípravného konania vykonávaného formou vyšetrovania, ako významné faktory na rýchlosť konania sa ukázali opäť zmeny počtu vyšetrovateľov a ich zaťaženosť
- všeobecne možno konštatovať, že v prípade celého prípravného konania majú na dodržiavanie lehôt výrazný vplyv zmeny v počtoch vyšetrovateľov, resp. ich zaťaženosť; ďalšie faktory – inštitút osobitného skráteného vyšetrovania a inštitút dohody o vine a treste (zavedenie malo vplyv najmä z hľadiska jeho rýchlosti)
- pokiaľ ide o skrátené vyšetrovanie, očakávame v prípade nevyslovenia protiústavnosť prijatých zmien Trestného zákona zvýšenie významu tejto formy prípravného konania, v dôsledku zníženia trestných sadzieb dôjde zrejme k nárastu počtu vecí, pri ktorých sa bude viesť trestné konanie touto formou (Ministerstvo vnútra SR by malo adekvátne reagovať vo vzťahu k riešeniu personálneho a materiálneho zabezpečenia úseku skráteného vyšetrovania)
- záverom môžeme konštatovať, že sa nám podľa nášho názoru podarilo splniť aj cieľ projektu spočívajúci v overení možnosti využitia matematicko-štatistických metód a postupov na skúmanie vplyvu legislatívnych zmien na trestné konanie a skúmanie jeho efektívnosti; takisto sme preukázali vhodnosť rýchlosti trestného konania ako kritéria hodnotenia jeho efektívnosti

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

On the basis of the empirical assessment of the efficiency of criminal proceedings in the pre-trial (in terms of the development of the speed of criminal proceedings after its individual stages), the following findings were extracted using statistical methods:

- from the point of view of the procedure prior to the commencement of criminal prosecution, it can be stated that the proportion of cases concluded in accordance with the procedure under Article 197 of the Criminal Procedure Code has been rising since 2006, however, the respect of the 30-day time limit for the issuance of this decision has been decreasing - in our opinion, however, the importance and length of the stage of the procedure prior to the commencement of criminal prosecution will be increasing
- in terms of pre-trial proceedings - changes in the caseload of investigators, as well as changes in their numbers in the case of summary investigations, have the greatest impact on compliance with the 2-month time limit for concluding cases; the use of the institution of special summary investigation has statistically less impact on compliance with the time limit for summary investigations than other factors (the institution of plea is relatively little used, both by officers in charge and investigators, has no more significant impact and is on the wane)
- from the point of view of the institution of the special summary investigation - this institute seems to have a significant impact only in the case of summary investigations carried out by officers-in-charge
- in terms of pre-trial proceedings carried out in the form of an inquiry, changes in the number of investigators and their workload have again emerged as significant factors on the

speed of proceedings

- in general, changes in the number of investigators or their workload have a significant impact on compliance with time limits in the case of all preparatory proceedings; other factors - the institution of special summary investigation and the institution of plea bargaining (the introduction of which had an impact particularly in terms of its speed)
- with regard to the summary investigation, we expect that if the adopted amendments to the Criminal Code are not declared unconstitutional, the importance of this form of preparatory proceedings will increase; as a result of the reduction of criminal rates, the number of cases in which criminal proceedings will be conducted in this form will probably increase (the Ministry of the Interior of the Slovak Republic should react adequately in relation to the solution of the personnel and material security of the section of the summary investigation).
- in conclusion, we can state that in our opinion we have succeeded in meeting the project's objective of verifying the possibility of using mathematical and statistical methods and procedures to examine the impact of legislative changes on criminal proceedings and to investigate their effectiveness; we have also demonstrated the suitability of the speed of criminal proceedings as a criterion for assessing their effectiveness